

## Jaarverslagen 2001

---

### NVKC

#### *Leden*

De NVKC telde aan het eind van het verslagjaar 624 leden, te weten 247 registerleden, 47 aspirant-registerleden, 152 gewone leden, 28 corporate members, respectievelijk 117 en 26 gepensioneerde registerleden en leden, 5 ereleden en 2 studentleden.

#### *Samenstelling van het bestuur*

Tijdens de najaarsledenvergadering traden 3 leden reglementair af na 2 zittingsperiodes. Het betreft Prof. dr. M.P. van Dieijen-Visser, die zich vooral beziggehouden heeft met wetenschap, onderwijs en academische kwesties, Dr. E. Sanders, die reeds eerder zijn penningmeesterschap overgedragen had en verder van zeer grote waarde geweest is voor de kantoor-automatisering en informatisering van de NVKC, en Dr. A. Lütjens die de contacten met o.a. de NVZ waargenomen heeft. Alle drie algemeen bestuursleden werden bij hun afscheid hartelijk bedankt voor hun inzet gedurende deze jaren. Zij werden opgevolgd door Dr. H. Storm als beoogd voorzitter, Dr. J.W.P.H. Soons als beoogd secretaris en Dr. E.J.B.M. Mensink als niet-registerlid met als aandachtsgebied Hematologie in het algemeen.

#### *Wetenschappelijke bijeenkomsten*

De PAOKC organiseerde drie goed bezochte bijeenkomsten: op 14 maart te Eindhoven "Laboratoriumonderzoek bij acute coronaire syndromen"; op 20 september te Amersfoort "Laboratoriumonderzoek op druggebruik" en op 11 december te Nijmegen "Auto-immuunziekten". Tevens was er op 21 juni te Amsterdam de workshop "HIV en de gevolgen voor de klinische chemie".

Op 12 april werd tijdens het 54<sup>e</sup> NVKC-congres een wetenschappelijke dag georganiseerd door de Wetenschaps Commissie met als onderwerpen "Metabolisme", "Point of care testen" en "Evidence-based medicine".

De thema-ochtend van de werkgroep Moleculair Biologische Diagnostiek was op 5 oktober te Amersfoort met als onderwerp "Fenotype-genotype: er klopt iets niet".

De commissie AICT hield op 8 november te Leiden een druk bezocht en zeer geslaagd symposium onder de titel "LIMS, nu en straks?".

De werkgroep Endocrinologie organiseerde op 13 december in Utrecht een workshop onder de titel "Parathyroid hormone and the significance of its fragments".

De Regio Oost organiseerde op 7 september te Zwolle een symposium getiteld "DBC en Outsourcing".

De Commissie KC in opleiding organiseerde zoals inmiddels te doen gebruikelijk twee bijeenkomsten, respectievelijk op 28 maart te Utrecht met de titel "De Klinisch Chemicus en de eerste lijn" en op 25 oktober te Nieuwegein speciaal voor de KCio en hun opleiders met als thema "Feedback".

#### *Bestuur*

Het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur vergaderden respectievelijk tien en twaalf maal. De beleidsoriëntatie 2001 werd op 21 februari besproken met vertegenwoordigers van de belangrijkste commissies en de regiovertegenwoordigers en vervolgens tijdens de algemene ledenvergadering op 11 april te Lunteren. Naast de jaarverslagen stonden ook het Diagnostisch Kompas en Kalibratie 2000 op de agenda van de ALV. Op 4 april was er een bijeenkomst van een delegatie van het AB met het voltallige Diagnosed bestuur, op 17 mei met het bestuur van de NVMM en op 24 april met mw. Bonga en mw. Govers van de NVML. Op 5 september vond het jaarlijks overleg met de regiovertegenwoordigers plaats en op 3 oktober het overleg met de delegaties van een aantal commissies. Om de najaarsledenvergadering van 31 oktober een levendiger karakter te geven en de belangstelling te prikkelen werd begonnen met een tweetal lezingen. De eerste "Richtlijnontwikkeling" werd op bijzonder enthousiaste en stimulerende wijze gepresenteerd door Dr. R.B. Dinkelaar en Mr. J.M. Buiting. De tweede "Goed vastgelegd. Een onderzoek naar de juridische merites van de registratie van laboratoriumbepalingen door de klinisch chemicus" werd op boeiende en kundige wijze gepresenteerd door Mr. P.H. Swillens, gezondheidsrechtjurist te Maastricht. De integrale nota is inmiddels gepubliceerd in het januarinumnummer van het NTKC. Uit de reacties bleek dat op deze wijze de najaarsvergadering meer inhoud gekregen heeft en een belangrijkere plaats in ieders agenda verdient. Op 30 november werd de jaarlijkse beleidsdag belegd in Venlo. Alle bestuursleden presenteerden een bijdrage over hun aandachtsgebied met het oog op de nabije toekomst en te ontwikkelen beleidsvoornemens. Daarnaast werd teruggekeken op het Beleidsplan 2001 en de wel en niet gerealiseerde voornemens. Waar mogelijk werden de aangereikte beleidsvoornemens van de commissies hierbij betrokken. Een en ander resulteert in het Beleidsplan 2002 en het Meerjarenplan 2002-2006.

### Prijzen

Tijdens het 54<sup>e</sup> Congres werden posterprijzen uitgereikt aan dr. P. Vreken e.a. (postuum), dr. J. Grootjes e.a. en A. Beishuizen e.a. De winnaars werden geselecteerd uit een totaal van 123 posters waarvan er eveneens 10 geselecteerd werden ter publicatie in het NTVG. De Ortho Clinical Diagnostics Prijs 2001 werd uitgereikt door de heer Braak (Ortho Clinical Diagnostics) aan dr. R.H.W. van Schaik voor zijn wetenschappelijk werk aan farmacogenetica, colorectale tumorscreening en de rol van activine en inhibine bij de ontwikkeling van zaadeltumoren.

Prof. J.G.G. Borst Prijs 2001 werd uitgereikt door de heer van den Boer (Roche) aan dr. L.O.M.J. Smithuis voor zijn inspanningen ten behoeve van het "Probleem georiënteerde aanvraagformulier voor laboratoriumonderzoek door huisartsen".

De voorzitter reikte de Noyons Penning uit aan dr. R.K.A. van Wermeskerken voor zijn jarenlange verdiensten voor de NVKC, o.a. als voorzitter van de Registratie Commissie en adviseur van het Bestuur en als voorzitter van de CCKL.

### Benoemingen

Prof. dr. M.A. Blanckstein is benoemd als hoogleraar klinische chemie aan de VU te Amsterdam en eveneens als lid van het Scientific Advisory Committee van het Euromedlab Congres te Barcelona. Dr. M.S. Harvey (LUMC Leiden) is gevraagd zitting te nemen in de landelijke gebruikersraad Sanquin en dr. P.M.W. Janssens (Rijnstate te Arnhem) is gevraagd deel te nemen aan een op te richten werkgroep t.b.v. de voorbereidende werkzaamheden van de Wet Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting. Dr. J.M.G. Bonfrère werd afgevaardigd als gemandateerd vertegenwoordiger naar zowel de Landelijke Werkgroep Gastro Intestinale Tumoren als Non-Hodgkin Lymfomen. Dr. D.W. Swinkels is namens de NVKC gevraagd zitting te nemen in het forum Genetica, Gezondheid en Gezondheidszorg.

### Commissies

De voormalige Commissie Automatisering heeft zich geherstructureerd, wat gepaard ging met een naamsverandering. Onder de kleiner geworden Commissie Automatisering, Informatisering en Communicatie Technologie (AITC) ressorteren nu een werkgroep met dezelfde naam en de werkgroep Klinische Chemometrie.

### Activiteiten

- Het college van zorgverzekeringen (CVZ) heeft een contract afgesloten met de NVKC m.b.t. de aanleveringen van inleidingen, teksten etc. t.b.v. de derde editie van het Diagnostisch Kompas tegen geldelijke vergoeding. Essentieel hierbij is dat de NVKC verantwoordelijk wordt voor de aanlevering en inhoud van het onderdeel Klinische Chemie.
- De relatie tussen de VAL en de NVKC blijft moeizaam. De heer Sindram, directeur Isala Klinieken te Zwolle, is verzocht om de rol van bemiddelaar op zich te nemen en onder diens leiding heeft een gesprek plaatsgevonden. Helaas vooralsnog zonder concreet resultaat.

- De NVKC heeft het kantoor in Utrecht naar voren geschoven als geschikte locatie voor het internationale IFCC-kantoor. Het IFCC heeft echter de voorkeur gegeven aan het kantoor van Emmazetta te Milaan.
- De ontwikkelingen m.b.t. de Arbeidsvoorwaardenregeling Medische Specialisten (AMS) werden nauwlettend gevolgd. Geregeld vond overleg plaats met de andere medisch ondersteunende specialismen zoals ziekenhuisfarmacie en klinische fysica. Tevens vond overleg met de NVZ plaats, hetgeen aan het eind van het jaar resulteerde in een aantal afspraken en te ondernemen acties, die in 2002 zeker vervolgd zullen worden.
- De regeling van het beroep van klinisch chemicus conform art. 34 van de wet BIG heeft ernstige vertraging opgelopen. De algemene maatregel van Bestuur moet herschreven worden, waarna een nieuwe ronde door de ministeries volgt.
- De projectgroep Capaciteitsplanning KC heeft de behoefte geraamd van klinisch chemici in de nabije toekomst en mondeling en schriftelijk rapport uitgebracht. Het rapport geeft een verwacht tekort aan van 5-10 KC in de komende jaren. Het rapport is doorgezonden naar de heer Liefveld, directeur van het Capaciteitsorgaan, en onder de aandacht gebracht van VWS, NVZ en VAZ.
- Onder voorzitterschap van prof. dr. J.L. Willems heeft een *task force* zich beziggehouden met de mogelijkheden om de opleidingscapaciteit te vergroten. Een tweetal mogelijkheden is onder de aandacht van het bestuur en van de registerleden en opleiders gebracht. Naast het overlappen van opleidingsperiodes betreft het de inrichting van A- en B-opleidingen binnen een regio of cluster van ziekenhuizen.
- Met de vaststelling van de aandachtsgebieden Endocrinologie en Toxicologie is het totaal op vier gekomen. Aandacht zal nog moeten worden besteed aan de praktische uitwerking van de aandachtsgebieden.
- Per 1 april zijn de "oude" CCKL en CCKL-test gefuseerd tot een nieuwe stichting genaamd "Stichting voor de bevordering van de kwaliteit van het labonderzoek en voor de accreditatie van laboratoria in de gezondheidszorg CCKL". De NVKC vormt met de NVZA en de VAL één cluster, waaruit één bestuurslid afgevaardigd wordt. Voor de eerste bestuursperiode is dit dr. L.M.L. Stolk, ziekenhuisapotheker te Maastricht.
- In augustus verschenen de Concept-bouwnormen voor nieuwbouw en Concept-referentiekader voor bestaande bouw van een laboratorium voor klinische chemie van het college Bouw Ziekenhuisvoorzieningen. Een projectgroep onder voorzitterschap van dr. E.H. Slaats heeft deze binnen korte tijd kritisch gezien en mondeling en schriftelijk commentaar uitgebracht aan de opstellers. De bouwnormen zijn inmiddels gepubliceerd in de Staatscourant.
- De FMWV bracht de "Code Goed Gebruik" uit, die een richtlijn is voor het "nader gebruik van lichaamsmateriaal t.b.v. onderzoek". Dr. B.G. Blijenberg

heeft namens de NVKC meegewerkt aan de totstandkoming van de Code, die via de website in te zien is en ook in het januarinumnummer van het NTKC opgenomen is.

- Onder auspiciën van de Commissie Kwaliteit verscheen de derde versie van het Model Kwaliteitshandboek. Aan de laboratoria die deelnemen aan het Fonds Dienstverlening werd een extra exemplaar beschikbaar gesteld, alsook voor de auditors binnen de NVKC.

#### *Beleidsoriëntatie 2001*

- Onderscheid korte termijn (volgend jaar) en vijfjarenplan wordt met ingang van 2002 ingevoerd.
- PR; een plan van aanpak is besproken.
- Nieuwe statuten en reglementen worden op de voorjaarsvergadering gepresenteerd.
- De werving van een beleidsmedewerker is gestart.
- Europees geregistreerde KC's worden vermeld in de Almanak.
- Belangstellingen Registratie wordt verspreid. Non-responders zullen via de regio benaderd worden.
- E-mail wordt binnen de NVKC meer gebruikt ter bevordering van een snelle en adequate informatie-uitwisseling.
- Nederland heeft zich kandidaat gesteld voor het FESCC Congres in 2007.

#### **Automatiseringscommissie**

De commissie Automatisering, Informatisering en Communicatie Technologie (AICT) heeft zich in het afgelopen verslagjaar met diverse onderwerpen beziggehouden. De commissie is het jaar begonnen met een herstructurering. Hieruit voortkomend is er nu een commissie AICT, een werkgroep AICT en een werkgroep Klinische Chemometrie. Deze verandering is ingegeven door de uitdrukkelijke wens van het bestuur van de NVKC om de structuur aan te passen conform de gewoonten binnen de vereniging. De vergaderingen van de commissie AICT en de werkgroep AICT zijn gelijktijdig. De vergaderingen van de werkgroep Klinische Chemometrie zijn apart. Een aantal leden van de commissie en werkgroep zijn vertegenwoordiger in andere organen die zich bezighouden met automatisering, informatisering en communicatietechnologie. De afstemming van de standpunten onderling is onderwerp van de besprekingen waarbij dan tevens de verkregen informatie uitgewisseld wordt.

Op 8 november heeft een symposium plaatsgevonden onder de titel "LIMS Nu en Straks?". Tijdens het symposium hebben een aantal sprekers, waaronder veel leden van de commissie en de werkgroep AICT, een beschrijving gegeven van de functionaliteit die in een LIMS noodzakelijk is. Ook toekomstige aspecten van het LIMS zijn aan de orde geweest. Dit alles op geleide van de centrale vraag: 'is er nog behoefte aan een LIMS als aparte entiteit of is de gewenste functionaliteit ook voorhanden via het ZIS of op de werkstations van de verschillende apparaten binnen het laboratorium?'. De voorbereiding van dit symposium of de evaluatie is op elke vergadering onderwerp van bespreking geweest. Het symposium was druk be-

zocht met meer dan 200 betalende deelnemers en daarnaast een twaalftal industriële stands. Van de standhouders en de deelnemers hebben wij zeer positieve reacties ontvangen over de organisatie van het symposium. Daarnaast werd de inhoud van het gepresenteerde door zowel de deelnemers als de standhouders als goed gekwalificeerd. Al met al een geslaagd symposium.

De werkgroep Klinische Chemometrie heeft zich in het verslagjaar beziggehouden met onder andere het programma Labrespond. Het project heeft geleid tot een in 2002 op commerciële basis verkrijgbaar programma. De firma Getronics heeft zowel de marketing als de support ter hand genomen. Tijdens het symposium "LIMS Nu, en Straks?" is er een gezamenlijke bijdrage van de werkgroep en de firma geleverd ten aanzien van LabRespond.

#### **Commissie beroepsbelangen**

De Commissie beroepsbelangen is dit jaar 5 maal bijeen geweest en heeft 5 maal telefonisch vergaderd. Het afgelopen jaar heeft een wisseling plaatsgehad van leden en functies binnen de Commissie. Collega Smit heeft de voorzittershamer overgedragen aan collega van der Weide. Collega Endert is de commissie komen versterken als vertegenwoordiger vanuit de academische ziekenhuizen.

Afgelopen zomer is de Arbeidsvoorwaardenregeling Medisch Specialisten (AMS) door belanghebbende partijen geaccordeerd. De AMS is een belangrijk onderwerp van gesprek geweest. Zowel de voorbereidingen van de onderhandelingen met de NVZ voor een vergelijkbare CAO voor onze beroepsgroep, als de advisering van onze leden in het kader van de AMS, hebben de volle aandacht gehad. Op basis van de AMS is er een professioneel statuut voor klinisch chemici gemaakt. Dit professioneel statuut is op de website van de NVKC geplaatst.

Het aantal vacatures in de klinische chemie werd door de CBB ook dit jaar weer zorgvuldig geregistreerd. Ingegeven door het groeiend aantal vacatures heeft de werkgroep Capaciteitsmeting van de NVKC, met daarin vertegenwoordiging van de CBB, een rapport opgesteld over de behoefte aan klinisch chemici in de toekomst. In dit rapport wordt een tekort van enkele klinisch chemici per jaar voorspeld. Het rapport is aangeboden aan het bestuur van de NVKC en een exemplaar is toegestuurd aan het landelijk Capaciteitsorgaan. Door chronisch gebrek aan klinisch chemici is er een tendens ontstaan om assistenten in opleiding steeds vroeger in het opleidingstraject te contracteren. Er is dan ook afgelopen jaar ruim aandacht besteed aan het adviseren van klinisch chemici bij arbeidsvoorwaardengesprekken. Met name de honorering speelde een centrale rol. Door reguliere enquëtering van instromende klinisch chemici op de arbeidsmarkt was de CBB goed geïnformeerd over de inschaling.

#### **Commissie Buitenland**

De commissie kwam éénmaal formeel bijeen, doch onderhield geregeld onderlinge contacten. Tijdens het congres Euromedlab te Praag vond een gecoördi-

neerde lobby plaats voor het houden van het Europese congres in 2007 in Amsterdam. Tijdens een vergadering van de FESCC werd de kandidatuur formeel gesteld, waarbij een fraaie documentatie aan de deelnemers werd overhandigd. Ook Kroatië (Zagreb) stelde zich kandidaat. Er werden pogingen ondernomen om het IFCC-bureau, dat vertrekt uit Nancy, naar Utrecht te halen. Dit is helaas niet gelukt, de concurrentie met Milaan bleek te zwaar.

### **Commissie Chemische Diagnostiek van Erfelijke Aangeboren Ziekten**

De commissie heeft dit jaar 3x vergaderd. De profilering van het aandachtsgebied heeft ruime aandacht gekregen. De theoretische behoefte aan erkend klinisch chemici met aandachtsgebied CDEMZ voor de komende periode van 20 jaar werd geraamd. Er zijn nauwelijks opleidingsplaatsen voor de opleiding CDEMZ. In de relatief grote behoefte aan gespecialiseerde CDEMZ-klinisch-chemici kan daardoor in de komende tijd niet worden voorzien. Het aandachtsgebied CDEMZ wordt hierdoor in haar voortbestaan ernstig bedreigd. Overleg met de Registratiecommissie is gaande om dit negatieve scenario een positieve wending te geven.

Ook werd aandacht besteed aan het curriculum CDEMZ in de algemene opleiding tot klinisch chemicus. Twaalf klinisch chemici in opleiding hebben een speciale stage in één der CDEMZ-laboratoria gelopen. De exameneisen en te bestuderen literatuur worden momenteel geactualiseerd. De bestaande PAOKC-syllabus CDEMZ zal ook voor opleidingsdoeleinden worden aangepast. Het probleem van erkenning van de aanpalende groepering enzymdiagnostici kon binnen NVKC-verband niet bevredigend worden opgelost. Binnen de Nederlandse Antropogenetische Vereniging (NAV) krijgt de door hen gewenste erkenning in een andere vorm gestalte. De klinisch chemicus met aandachtsgebied CDEMZ kan binnen NAV-verband een dubbele registratie krijgen als biochemisch geneticus in de klinisch-genetische laboratoriumdiagnostiek. Het aandachtsgebied CDEMZ heeft zich binnen de NVKC met ca. 25 posters en 2 lezingen aangaande intermediair metabolisme op het voorjaarscongres van de NVKC wetenschappelijk wederom sterk geprofileerd. Mede dankzij de inspanningen van de E.C. Noyons' Stichting werd dr. R. Wevers benoemd tot bijzonder hoogleraar klinische chemie van neuromusculaire en neurometabole ziekten. Tot slot is het afgelopen jaar ook uitvoerig gediscussieerd over de noodzaak tot het al dan niet beperken van het aantal metabool actieve diagnostische centra en de verdere vorming van regionale netwerken.

### **Concilium Clinicum Chemicum**

Het concilium kwam in 2001 driemaal bijeen. Dr. P.A. Kuiper (namens de VAL), prof. dr. F.A.J. Muskiet (Rijksuniversiteit Groningen) en prof. dr. I. Vermes (Universiteit Twente) traden in het verslagjaar toe tot het concilium. Zoals reeds werd aangegeven in de beleidsvoornemens voor 2001 werd veel aandacht besteed aan de samenwerking tussen de NVKC en de VAL. Aan het eind van het verslagjaar moest het con-

cilium constateren, dat de samenwerking tussen VAL en NVKC zich in constructieve zin onvoldoende ontwikkelt. Ook de discussie over de eventuele vorming van een nieuw laboratoriumspecialisme binnen de medische beroepsgroep werd nauwlettend gevolgd. Zoals in de beleidsvoornemens werd aangekondigd stond de beschrijving en formele erkenning van aandachtsgebieden ook regelmatig op de agenda. De omschrijving van het aandachtsgebied 'Endocrinologie' werd door het concilium vastgesteld. In de vergaderingen van het concilium kwamen verder o.a. de volgende onderwerpen aan de orde:

- de beschrijving (door de wetenschapscommissie) van het wetenschapsdomein van de klinische chemie
- nieuwe statuten NVKC
- aan opleiders in de aandachtsgebieden te stellen eisen.

### **Commissie Diagnostisch Kompas**

De NVKC-Commissie Diagnostisch Kompas is verantwoordelijk voor de samenstelling van het hoofdstuk Klinische Chemie van het Diagnostisch Kompas (DK). Dit boekwerk verschijnt om de paar jaar en is het zusje van het jaarlijkse Farmacotherapeutisch Kompas. Beide kompassen worden uitgegeven door het College voor Zorgverzekeringen (de vroegere Ziekenfondsraad) in Amstelveen, en worden kosteloos in een oplage van 60.000 exemplaren verzonden aan professionals en instellingen in de gezondheidszorg. Voor de derde druk van het DK, die eind 2002 zal verschijnen, is in goed overleg met partijen de samenstelling van de commissie gewijzigd in die zin, dat nu ook twee medisch immunologen vanuit hun vakvereniging participeren. Deze uitstekende samenwerking en aanzienlijke inbreng worden door de overige commissieleden en door het NVKC-bestuur buitengewoon op prijs gesteld. In het verslagjaar 2001 kwam de commissie driemaal lijfelijk bijeen in het NVKC-kantoor. Daarnaast werd viermaal telefonisch vergaderd. Er werd intensief gebruik gemaakt van e-mail voor het uitwisselen van conceptteksten. Voor het eerst werden deze teksten voor commentaar ook ter inzage geplaatst op de NVKC-website. De indruk bestaat bij de commissie, dat slechts een beperkt aantal leden deze website raadpleegt. De teksten werden vervolgens overhandigd aan het CVZ, waarna eventuele opmerkingen in tweede instantie werden verwerkt. Het aantal testbeschrijvingen zal opnieuw ruim boven de tweehonderd zijn en ze zullen worden voorafgegaan door een tiental inleidende of verklarende hoofdstukjes. Met name werd door de commissie aandacht besteed aan het actualiseren van de testbeschrijvingen aan de huidige wetenschappelijke inzichten. De standaardindeling van de testbeschrijvingen was een andere dan in de tweede druk, waardoor alle teksten dienden te worden herschreven. Dwarsverbanden met andere organen werden gevormd door de secretaris van de commissie, dr. M.A. Blankenstein (met het NVKC-bestuur) en door de voorzitter, dr. J.M. Pekelharing (met de NVKC-commissie Richtlijnontwikkeling, en met de CVZ-commissie Aanvullende Diagnostiek).

## Examencommissie

In het jaar 2001 veranderde de samenstelling van de examencommissie niet. Er vond geen bespreking met de klinisch chemici in opleiding plaats. In het kader van de vaste examencyclus werden in 2001 algemene klinische chemie en hematologie geëxamineerd. Zes klinische chemici in opleiding zijn apart geëxamineerd: één als gevolg van een herkansing voor het niet gehaalde examen algemene klinische chemie 2000 en vijf wegens een herkansing voor het (op één onderdeel) niet gehaalde examen endocrinologie en metabolisme 2000. Vier kandidaten slaagden voor de herkansing. De ad-hoccommissies algemene klinische chemie 2001, bestaande uit de collegae Kusters, Steen, Treskes, van Gelder (namens de VAL), Wulkan en Bouman en hematologie 2001, bestaande uit de collegae de Metz, Hoffmann, van Solinge, Smit en Dinkelaar (namens VAL) werden belast met de voorbereidingen van de examens, die gehouden werden op 10 november 2001. Het examen vond plaats in het Stratenum van het UMC te Utrecht. Van de twaalf deelnemers aan het examen algemene klinische chemie slaagden er tien. Aan het examen hematologie namen 21 kandidaten deel, 14 kandidaten zijn geslaagd. De vragen en antwoorden van beide examens zijn binnen één week op de NVKC-website gepubliceerd. Tevens zullen de vragen en antwoorden in het NTKC worden gepubliceerd.

## Commissie Internet

De commissie Internet heeft in het jaar 2001 tweemaal fysiek vergaderd, eenmaal in Lunteren (voltalig), eenmaal in Nijmegen (webredactie en voorzitter). De dagelijkse contacten verlopen grotendeels via e-mail en soms telefonisch. De redactie van de website bestond begin 2001 uit Dolf Harff en Dirk Bakkeren als webeditors en Barto Veldhuis als webmaster. Er bestond behoefte aan uitbreiding van de redactie, omdat collega Harff wegens persoonlijke omstandigheden in 2001 weinig tot geen tijd beschikbaar had. De redactie is daarop in april 2001 uitgebreid met Hans van der Vuurst, KCio in het UMC Utrecht en in oktober is ook Remy Wulkan toegetreden. Binnen de redactie is een voorlopige taakverdeling afgesproken die jaarlijks kan worden bijgesteld. In het navolgende wordt puntsgewijs aangegeven wat er gerealiseerd is van de beleidsvoornemens voor 2001.

*Voornemen:* Update van de NVKC-website.

Doel was meer NVKC-leden gebruik te laten maken van de website, door het verbeteren van de toegankelijkheid en structuur van de website (een prettiger look-and-feel) en meer up-to-date gegevens van leden en commissies.

*Realisatie:* In april 2001 is de geheel vernieuwde website operationeel geworden. Veel gebruikers hebben de webredactie laten weten de vernieuwde website een aanzienlijke verbetering te vinden. De structuur is helder gebleken. De gegevens van leden en commissies zijn onder beheer gebracht van het bureau van de NVKC, zodat alle gegevens maar op één plaats zijn vastgelegd. De consequentie is dat de re-

dactie geen gegevens van leden op de website kan muteren. De webmaster faciliteert de extractie van gegevens uit het NVKC-ledenbestand t.b.v. de website. Helaas is deze procedure nog niet geautomatiseerd. Daardoor is de frequentie van het bijwerken van het ledenbestand op de website nog te laag, zodat leden toch nog te lang vermeld staan met gegevens die niet (meer) correct zijn. Gepoogd wordt dat op korte termijn te verbeteren, zodat medewerkers van het NVKC-bureau direct na het doorvoeren van mutaties, zelf het ledenbestand op de website kunnen bijwerken. Overigens is het ledenbestand door iedereen te raadplegen. De afscherming op de oude website leidde tot een gestage stroom van e-mailtjes over problemen met vergeten pass words. Er worden alleen zakelijke gegevens getoond, geen privé-adresen.

*Voornemen:* het gebruik maken van een omschrijving en kwaliteitsaanduidingen van de hyperlinks.

*Realisatie:* Alle door bezoekers aangeboden links worden gescreend door de webredactie en zijn voorzien van een omschrijving. Er is voornog afgezien van het waarderen van links middels een semi-quantitatieve kwaliteitsaanduiding vanwege het ontbreken van voldoende objectieve criteria.

*Voornemen:* Het regelmatigere uitbrengen van Nieuwsbrieven door meer (redactie)leden te betrekken bij de inhoud van de Nieuwsbrief.

*Realisatie:* Het grootste deel van het jaar is de redactie in personele zin helaas te beperkt bezet geweest om dit te realiseren. Pas laat in het jaar is de redactie voldoende op sterkte gekomen. Het voornemen blijft staan voor 2002.

*Voornemen:* Het onderzoeken van de mogelijkheid om leden zelf mutaties aan te laten brengen in bepaalde persoonlijke gegevens zoals woon-, werk- en e-mailadres.

*Realisatie:* Gebleken is dat hiervoor eerst een persoonlijke, beveiligde manier van inloggen noodzakelijk is. (Dit laatste is voor een andere doel al wel gerealiseerd). Mutaties kunnen wel via e-mail worden doorgegeven aan het bureau van de NVKC.

*Voornemen:* Het onderzoeken van de mogelijkheid van het doen uitgaan van snelle korte "polls" van, en elektronisch stemmen over, voorstellen van het bestuur of commissies.

*Realisatie:* Hier is de redactie niet aan toe gekomen.

*Voornemen:* Het onderzoeken van elektronisch registreren (en indien mogelijk ook het elektronisch betalen) voor PAOKC's en jaarvergaderingen van de NVKC.

*Realisatie:* Ook hieraan is in 2001 nog geen prioriteit gegeven gezien de grote hoeveelheid werk voor de webmaster die hiervoor geen tijd meer beschikbaar had.

De Conferentieruimte van de NVKC is in 2001 verder geïntegreerd in de website. Vanuit een groot aantal pagina's is het nu mogelijk direct naar een forum te switchen. Daarbij worden gebruikers op de pagina "Wat is Nieuw" ook geprikkeld de Conferentieruimte te bezoeken door aan de rechterzijde te vermelden

welke nieuwe vragen of discussies gestart zijn. Het aantal nieuwe berichten in 2001 is nog steeds beperkt. Op de een of andere manier is er toch een schroom om vragen te stellen of via de website op vragen te antwoorden. Daarbij komt dat een deel van de klinisch chemici de weg naar de website nog steeds niet heeft weten te vinden. De vaardigheid om dit te kunnen en het initiatief om actief te participeren zou misschien een item kunnen zijn voor de herregistratievereisten?

De webredactie faciliteert de werkzaamheden van verschillende NVKC-commissies. De commissie Diagnostisch Kompas maakt van de website gebruik om de conceptteksten van de afzonderlijke bepalingen/procedures aan de leden voor becommentariëring aan te bieden. Aangezien het hierbij gaat om nog niet vastgestelde teksten, zijn deze op verzoek van de commissie Diagnostisch Kompas beveiligd en kunnen de conceptteksten alleen worden ingezien, maar niet worden afgedrukt.

Voor de Commissie Kwaliteit is het CCKL Model Kwaliteitshandboek versie III gepubliceerd en tevens een lijst van beschikbare brondocumenten.

De inspanningen van de commissie Herregistratie worden ondersteund door het publiceren van de regels en criteria voor herregistratie en het beschikbaar maken van het zelf bij te houden na- en bijscholingslogboek. Zowel de webredactie als de Cie Herregistratie waren van mening dat dit herregistratielogboek eigenlijk on-line bijgehouden zou moeten kunnen worden. Dit heeft geresulteerd in het opzetten van een pilot voor de Herregistratiedatabase. Een voorwaarde hierbij was, dat leden persoonlijk moeten kunnen inloggen. Dit is gerealiseerd. Eind 2001 is de pilot gestart en deze loopt voorspeld nog voorspoedig. Webmaster Barto Veldhuis heeft hier goed werk verricht.

Helaas is de update van het Tijdschrift op de website in 2001 niet geschiedt. Dit wordt nu snel hersteld. Enerzijds leverde de drukker keer op keer de bestanden niet conform de afspraak (of pas veel later) aan, anderzijds was het ook een grote inspanning om iedere keer zowel de pdf- als de html-versie te prepareren en de indexpagina's samen te stellen. Bij het actualiseren van het Tijdschrift zal met ingang van het septembernummer uitsluitend nog de pdf-versie beschikbaar komen. De redactie is van mening dat het pdf-formaat nu zo universeel op internet gebruikt wordt en zo eenvoudig gratis te verkrijgen is dat dit voor geen enkele gebruiker een beletsel hoeft te vormen. De nieuwe versies laden ook alleen de opgevraagde pagina's, wat maakt dat men ook met een modem een acceptabele responsetijd heeft.

De Agenda vormt een van de meest bezochte en actuele pagina's van de website. In het verleden verliepen alle mutaties via de webmaster, zowel voor bericht van het bureau van de NVKC als die van de webeditors. Dat maakte dat het up-to-date houden wel eens minder snel ging dan gewent was. Daarom is nu functionaliteit toegevoegd waarmee de webeditors en de medewerkers van het bureau direct on-line de Agenda kunnen muteren via een databasefunctie. De Agendapagina wordt dynamisch opgebouwd uit de evenementendatabase, waarbij ook alleen de toekomstige

evenementen worden getoond. Zo wordt de Agenda automatisch opgeschoond.

Alles bij elkaar is de commissie Internet niet ontevreden over de voortgang van de ontwikkeling van de website. Evenwel is er de constatering dat het aantal collega's dat de website bezoekt te gering blijft. Om hier een nog wat beter inzicht in te krijgen zal in 2002 meer bezoekstatistiek worden verzameld.

### **Commissie Klinisch Chemici in Opleiding**

De commissie KCio vertegenwoordigt alle klinisch chemici en laboratoriumartsen in opleiding en stelt zich tot doel de algemene belangen van de klinisch chemici in opleiding te behartigen. Daarnaast heeft de commissie tot taak om twee maal per jaar een symposium te organiseren met als primaire doelgroep de klinisch chemici in opleiding. Op 28 maart 2001 werd een symposium georganiseerd met de titel: "De klinisch chemicus en de eerste lijn". Uitgangspunt was het concept van het probleemgeoriënteerd aanvraagformulier voor huisartsen zoals in 2000 in het NTKC gepubliceerd. De onderwerpen die aan bod kwamen waren de totstandkoming van het formulier en de rol van de NHG-standaarden, de toepassing van het formulier in de praktijk, alternatieve formulieren zoals bijvoorbeeld gebruikt door een huisartsenlaboratorium, de huisarts en het aanvragen van laboratoriumdiagnostiek in het algemeen en de integratie van het aanvraagformulier in het elektronisch voorschrijfsysteem (EVS). De dag werd afgesloten met een aantal boeiende huisartsgeneeskundige casussen. De door de commissie georganiseerde bijeenkomst van KCio's en hun opleiders op 25 oktober 2001 in het Antoniusziekenhuis in Nieuwegein had als thema "feedback". Voor deze dag was bewust gekozen voor een ongedwongen karakter. Het thema kwam aan de orde in een tweetal activiteiten/voordrachten. De informatiefolder voor KCio's heeft een grondige herziening ondergaan en is sinds dit jaar raadpleegbaar via de website van de NVKC. In de folder wordt praktische informatie gegeven die van belang is voor de beginnende KCio. Dit jaar is op initiatief van de commissie KCio een nieuwe intervisiegroep van start gegaan onder leiding van drs. H. Duin. Meerdere malen is er formeel en informeel contact geweest met de examencommissie, de registratiecommissie, de visitatiecommissie en de werkgroep managementcursus KCio van de NVKC. De commissie KCio is nauw betrokken geweest bij de "task force" die oplossingen zoekt voor het probleem van het dreigend tekort aan klinisch chemici. Bovendien hebben wij de participatie van KCio's in NVKC-commissies actief gestimuleerd. Dit jaar verlieten wegens het beëindigen van hun opleiding R.C.R.M. Vossen, R. Hoedemakers en H. de Wit de commissie.

### **Commissie Kwaliteit**

De commissie vergaderde vier maal. De samenstelling van de commissie werd versterkt door het toetreden van collega dr. A.M.J. Buiting (Kcio). Begin 2001 zag de nieuwe editie van het NVKC-Modelkwaliteitshandboek het licht, waar door veel commissieleden hard aan gewerkt was. De in 2000 op het Web

gepubliceerde lijst met bronverwijzingen naar relevante beroeps- en systeemgerelateerde normen en richtlijnen werd in 2001 geactualiseerd en aangevuld. Nogmaals wordt op alle collegae een beroep gedaan deze lijst kritisch te bekijken voor de nodige aanvullingen/verbeteringen. Er werd een oproep aan de regiovertegenwoordigers gestuurd om de commissie op de hoogte te brengen van bestaande regionale afspraken met betrekking tot geharmoniseerde referentiewaarden, met het oog op een toekomstige publicatie in het NTKC hieromtrent. Er werd een begin gemaakt met het opstellen van een protocoldocument over methodevalidaties. Er werd samen met de directeur van het CCKL-bureau vergaderd over een aantal CCKL-aangelegenheden. Hieruit kwam naar voren dat er in CCKL-optiek bij de CCKL-audits een aantal probleemgebieden valt waar te nemen (management, ICT, omschrijving verantwoordelijkheden). Voorbereidingen werden gemaakt om samen met de NVML begin 2002 een symposium met als thema "Management en organisatie met betrekking tot kwaliteit" te organiseren.

### **Stichting Kwaliteitsbewaking Ziekenhuis Laboratoria (SKZL)**

In 2001 mochten we vaststellen dat zo goed als alle problemen waar we in 2000 mee werden geconfronteerd, met betrekking tot het in gebruik nemen van een vernieuwde database, zijn opgelost. In deze database bevindt zich de centrale opslag van alle deelnemergegevens en voor de Nijmeegse enquêtes ook alle enquêteresultaten. Hierdoor is het mogelijk om op elk moment elke uitslag en de berekende statistische grootheden te raadplegen. Via queries kunnen eenvoudige maar ook zeer complexe vraagstellingen worden beantwoord. De lokale databases zoals aanwezig in de QBase-applicaties bij de deelnemers zijn een actuele weerspiegeling van de relevante tabellen in de centrale database. Op dit moment maken een kleine 200 deelnemers gebruik van QBase, soms op meerdere locaties in een netwerk. Eén van de andere vruchten van deze verdere professionalisering van de technische infrastructuur is de rechtstreekse koppeling van de SKZL-website aan de centrale Oracle database. Hierdoor zijn inmiddels een behoorlijk aantal dynamische webpagina's beschikbaar, zoals interne en externe consensuswaarden waarin zowel methodeafhankelijke als apparaatafhankelijke statistiek raadpleegbaar is, inclusief grafische histogrammen. Ook de raadpleging van de agenda met verzend- en sluitingsdata van de enquêtes berust op een dynamische inzicht in de database. Gewerkt wordt aan het op de website beschikbaar stellen van alle relevante gebruikershandleidingen, waarvan de Qbase-handleiding het eerste beschikbare product is. In het verlengde van het vorenstaande is hard gewerkt om ook de resultaatinvoer via een Internet-browserapplicatie mogelijk te maken. Eind 2001 werd de laatste hand gelegd aan programmatuur voor het op die manier invoeren van resultaten van twee vernieuwde enquêteprogramma's voor de bloedgroepserologie die begin 2002 van start gaan.

### *Samenwerking met zusterorganisaties voor externe kwaliteitsbewaking*

Zoals in het jaarverslag over 2000 al werd gemeld, vinden er besprekingen met een 7-tal andere stichtingen voor externe kwaliteitsbewaking plaats met als einddoel te komen tot een koepelorganisatie voor externe kwaliteitsbewaking in de medische laboratoriumdiagnostiek, vooralsnog onder de werknaam SKML. Deze besprekingen met SKMM, SKMI, SPLD, SSS, SIHON, KKGt en SKKP werden in 2001 voortgezet, met nog steeds een positieve grondhouding ten aanzien van het einddoel van alle betrokkenen. Inmiddels heeft er een gezamenlijke intentieverklaring bij de achterbannen van de betrokken stichtingen gecirculeerd. Op een enkele stichting na, waarmee nog finale overeenstemming moet worden bereikt, lijkt het einddoel in de praktijk realiseerbaar. De verschillende denominaties zullen in de nieuwe structuur hun inhoudelijke werk, zoveel mogelijk autonoom, maar wel als sectie van de SKML continueren. Het winstpunt is gelegen in een centrale aansturing van de logistiek en de deelnemersadministratie. Naast veel inhoudelijk overleg is gebleken dat het transparant maken van de financiële administratie van de huidige stichtingen veel nader overleg en afstemming vereist. De verwachting is dat begin 2002 een positieve beslissing voor de daadwerkelijke vorming van een SKML door alle betrokkenen kan worden genomen. Omdat gerealiseerd wordt dat het implementatietraject veel tijd en inventiviteit zal vergen zal een projectleider worden aangezocht die deze "kar" gaat trekken. Bij het ministerie van VWS is inmiddels een subsidieaanvraag ingediend ter bestrijding van de opstartkosten.

### *Secties Algemene Chemie en Lipiden*

In de uitvoering van de enquêtes vonden in het verslagjaar geen inhoudelijke veranderingen plaats. In het kader van het project "Kalibratie 2000" konden dankzij de inspanningen van de afgelopen twee jaar een enzymkalibrator en lipidenkalibratoren aan de laboratoria aangeboden worden. In aparte mailings naar alle deelnemers werd hieraan aandacht geschonken. De enzymkalibrator maakt gebruik van toegevoegde enzymen van recombinant-humane oorsprong aan het basale poolserum. Bij de uitgevoerde serumuitwisselingsstudies (zogenaamde Twin-studies) is gebleken dat dit materiaal commuteerbaar is met patiëntenmateriaal. De lipidenkalibratoren zijn bereid uit vers ingevroren, zeer stringent bereide serumpools op basis van het NCCLS-C37-A-protocol. Uit de data-analyse van experimenten in 2000 is gebleken dat de lipoproteïnen in de lipidenkalibratoren zeer natief zijn gebleven onder het afname- en bereidingsproces en derhalve commuteerbaar werden bevonden voor de gangbare lipiden- en apolipoproteïnenbepalingen, inclusief de droge chemie. Daarnaast bleken ze uiterst geschikt te zijn voor het reduceren van de interlaboratoriumspreiding en derhalve voor harmonisatie- c.q. standaardisatiedoelinden. In een inmiddels bij Clinical Chemistry aangeboden dubbelpublicatie wordt enerzijds de opzet en de statistische verwerking van de Twin-studies beschreven (Baaden-

huijsen et al.) en anderzijds de selectie, bereiding en karakterisering van de NCCLS-C37-A lipidenkalibratoren beschreven (Cobbaert et al.). Zowel de enzymkalibrator als de lipidenkalibratoren zijn sinds 2001 te koop bij de SKZL. De waardevaststelling voor de enzymkalibrator is vooralsnog gebaseerd op de consensuswaarden zoals verkregen bij de circa 80 deelnemers die de IFCC-aanbeveling voor de bepaling van enzymactiviteiten bij 37 °C gebruiken en werden nader geverifieerd door de regio Den Haag waarvan de enzymuitslagen zijn verankerd aan de Europese BCR-enzymreferentiematerialen. De waardevaststelling van de lipidenkalibratoren vond plaats op het Lipiden Referentie Laboratorium van het AZ Rotterdam. Het Bestuur van de SKZL en de Stuurgroep Kalibratie 2000 bevelen u aan uw analyse-automaten te kalibreren met deze Kalibratie-2000-materialen in het jaar 2002 (zie rondschriften van 11 december 2001 aan de NVKC-regiovertegenwoordigers). In de SKZL-enquêtes zijn inmiddels speciale methodencodes gedefinieerd voor Kalibratie-2000-gekalibreerde methoden zodat de Kalibratie-2000-gekalibreerde laboratoria herkenbaar zijn en een beeld verkregen kan worden van het werkelijke gebruik van de kalibratoren. Van tijd tot tijd zullen diepgevroren monsters rondgezonden worden om de gekalibreerde systemen te toetsen en om de voortschrijdende landelijke harmonisatie c.q. standaardisatie in beeld te brengen.

#### *Sectie Hematologie*

In 2001 heeft de opzet van de hemocytometrierondzending nauwelijks wijziging ondergaan. De schriftelijke rapportage is vereenvoudigd door alleen de eigen apparaat en methode statistiek te vermelden. Extra gegevens over methode- en apparaatstatistiek kunnen worden opgevraagd via de website van de SKZL. Het aantal deelnemers dat de monsters te laat ontvangt, is toegenomen. Met de KPN wordt getracht de verzending van monsters te verbeteren. De beoogde nieuwe opzet van de rondzending bloedgroepen-serologie in samenwerking met de SKMM heeft veel voorbereiding gevraagd, met name de inrichting van de website. De invoer van resultaten en de rapportage zal geheel via deze site verlopen. Bij het ontwerpen van de site is de hulp ingeroepen van een commercieel bureau. In februari 2002 moet de nieuwe rondzending starten. Aan de rapportage van de rondzending bloedcelmorfologie zal een korte bespreking van de resultaten door vertegenwoordigers van de referentielaboratoria worden toegevoegd. Het aantal referentielaboratoria zal worden uitgebreid met 1 of 2 laboratoria. Vermoedelijk gebeurt dit in de loop van 2002. Om een landelijke rondzending voor de beenmergmorfologie te introduceren is de hulp gevraagd van dr. P.A. Kuijper-Kramer. De rondzending Hb-varianten is toegevoegd aan de sectie hematologie. De frequentie van de rondzendingen en het aantal monsters zal niet worden gewijzigd. Wel zullen bij de monsters meer patiëntgegevens worden verstrekt. De klinische betekenis van de gevonden resultaten zal worden besproken.

#### *Sectie Multicomponentanalyse MCA*

In het jaar 2001 hebben twee enquêtes een facelift gekregen. Door de wetenschappelijke input van respectievelijk dr. M. Verbeek (Academisch Ziekenhuis Nijmegen) en dr. Giordano (Academisch Ziekenhuis Leiden) zijn de enquêtes Liquor en Hb-varianten verbeterd. Een belangrijke stap was de invoering van een interactieve website voor een aantal van de MCA-enquêtes met behulp waarvan via het Internet resultaten kunnen worden ingestuurd en rapporten kunnen worden opgevraagd. Uit een eerste evaluatie is ons gebleken dat de snelheid waarmee de rapporten beschikbaar zijn bijzonder wordt gewaardeerd. Een minpunt is dat een direct methodenvergelijk en trendanalyse niet mogelijk is. Een definitieve evaluatie volgt in 2002. Dan zal ook bezien worden op welke wijze de MCA-website geïntegreerd kan worden in de totale IT-infrastructuur van de SKZL.

#### *Sectie Bindingsanalyse*

De sectie Bindingsanalyse kon in 2001 gebruik maken van een voorlopige overbrugging tussen QBase en het oorspronkelijke LWBA-dataverwerkings- en rapportageprogramma. Een begin is gemaakt met het ontwerp van een nieuw programma. De enquête werd uitgebreid met twee nieuwe parameters: ACTH en vrij PSA. Er werden extra ronden voor IGF-1 en laag cortisol georganiseerd. Voorts werd in het kader van de harmonisatie van groeihormoonbepalingen (Kalibratie 2000) met iedere ronde het harmonisatiemonster toegezonden. Tevens werd een tweelingstudie met GH-stimulatietests begonnen, waarover op de landelijke bijeenkomst op 13 december werd gerapporteerd. In samenwerking met de werkgroep Endocrinologie van de wetenschapscommissie werd op deze bijeenkomst ook een workshop onder de titel "Parathyroid hormone and the significance of its fragments" met drie buitenlandse sprekers gehouden. Er zijn contacten gelegd met de Nederlandse Vereniging voor Endocrinologie.

#### *Sectie Immunochemie*

Na verwerking van de resultaten van de parenstudie die in 2000 was verricht werd binnen het Kalibratie-2000-project een keuze gemaakt voor een kandidaatkalibrator. Aan dit materiaal zal een waardetoekekening plaatsvinden voor een tiental eiwitten t.o.v. de internationale kalibrator CRM470. T.b.v. de rapportage van de kwantitatieve en kwalitatieve (M-proteïnen) analyse van immuuglobulinen (serum E) werd een nieuw uitslagformulier ontworpen dat in 2002 zal worden ingevoerd.

#### *Sectie Metabole Ziekten*

De sectie Metabole Ziekten vergaderde in 2001 tweemaal. Op advies van de internationale wetenschappelijke adviescommissie voor ERNDIM, de International Scientific Advisory Board, worden de monsters voor de kwantitatieve enquêtes Amino Acid Analysis, Organic Acids, Special Assays in serum en urine en Purines & Pyrimidines geproduceerd door SKZL



(Winterswijk). De enquête voor Purines & Pyrimidines is met ingang van 2002 definitief opgenomen in het kwaliteitsbewakingsprogramma van ERNDIM. De resultaten van de monsters van de kwantitatieve enquêtes die in het jaar 2001 vrijwel door alle deelnemers gerapporteerd werden via de interactieve website, worden vóór vrijgifte beoordeeld door een "scientific advisor". De resultaten worden jaarlijks besproken tijdens een ERNDIM-bijeenkomst. Voor de resultaten van de diverse ERNDIM-SKZL-enquêtes wordt verwezen naar de jaarverslagen op de interactieve website. De jaarlijkse bespreking over de resultaten en de organisatie van het enquêteprogramma Stofwisselingsziekten, oftewel "Diagnostic Proficiency Test (DPT) Central Europe" werd op 4 september gehouden in Praag, voorafgaand aan het SSIEM-symposium. Bijna alle 20 deelnemers uit de Benelux en Duitsland waren vertegenwoordigd. Eén van de vier monsters die per jaar worden rondgestuurd, is verzonden naar alle vier Europese DPT-centra (totaal ca. 80 deelnemers). De resultaten van dit gezamenlijke monster en de mogelijkheden voor verbetering zijn onder leiding van dr. A.H. van Genip (AMC, Amsterdam) besproken tijdens de druk bezochte ERNDIM-workshop. In deze workshop was bovendien de laboratoriumdiagnostiek van mucopolysaccharidosis aan de orde als hoofdthema. Hierbij werden de Nederlandse ervaringen gepresenteerd door dr. J.G.N. de Jong (UMC St Radboud, Nijmegen). Ondanks het feit dat de rol van de sectie Metabole Ziekten door de installatie van de International Scientific Advisory Board in het internationale werkveld steeds kleiner wordt, is mede op verzoek van het bestuur van SKZL besloten om de sectie te laten voortbestaan, ook in de nieuwe SKML-organisatie. Het overleg binnen de sectie zal wel steeds meer gericht zijn op advisering bij de monsterproductie en afstemming van de overeengekomen en overeen te komen afspraken met de ERNDIM-organisatie. Ook de datum van accreditatie voor de productieafdeling van SKZL is door de Executive Board van ERNDIM aan de orde gesteld. Bij langer uitblijven van accreditatie acht ERNDIM een inspectie door functionarissen uit eigen kring noodzakelijk.

#### *Sectie Moleculaire Biologie*

In het jaar 2001 werd het kwaliteitsbewakingsprogramma Moleculaire Biologie opgenomen als sectie binnen de SKZL. Naast een reglement voor dit onderdeel kwamen tevens een begroting en jaarplanning tot stand. In overleg met het bestuur van de SKZL heeft afstemming over uitvoering van het kwaliteitsbewakingsprogramma plaats gevonden. De deelnemersbestanden zijn op elkaar afgestemd. De feitelijke rondzending werd verzorgd door Labservices van het klinisch laboratorium van de Ziekenhuisgroep Twente. Aan de twee rondzendingen namen 34 laboratoria deel. Per rondzending werden 6 monsters ter analyse aangeboden. Het betroffen monsters met bepaalde mutaties en/of polymorfismen voor analyses die relatief veel door de klinisch-chemische laboratoria in Nederland werden uitgevoerd (bijv. FV-Leiden, FII, HHC-C282-Y, HHC-H63-D, HLA-B27). Naast de analysemonsters

werden er ook technische monsters verzonden. Deze monsters waren bedoeld om specifiek een onderdeel van het gehele analysetraject te toetsen. Door middel van een aantal aan de rondzending gekoppelde theoretische vragen werd dieper ingegaan op de theoretische kennis en achtergrond van moleculair-biologisch onderzoek. Op de WMBD-thema-ochtenden werden de resultaten hiervan besproken. Tevens is geïnventariseerd welke testen de deelnemers momenteel in routine bepalen en welke testen nog in research zijn; daarnaast werd geënteerd naar details van de technische uitvoering. Hierdoor hebben we inzicht in de ontwikkelingen wat betreft het moleculair-biologisch onderzoek. Op deze wijze kunnen we de kwaliteitscontrole rondzendingen steeds aanpassen aan de meest recente ontwikkelingen in Nederland.

#### *Sectie Semen*

Eind december nam dr. J. Vreeburg (Academisch Ziekenhuis Rotterdam) afscheid van ons bestuur. Dr. F.A.L. van der Horst, klinisch chemicus te Nieuwegein, is gekozen als voorzitter van de sectie. Ook dit jaar namen meer dan 90 laboratoria deel aan de 4 rondzendingen die verzorgd werden door het St. Antonius Ziekenhuis te Nieuwegein, het Academisch Ziekenhuis Nijmegen en het Academisch Ziekenhuis Rotterdam. Na aanvankelijke problemen met de kwaliteit van de uitstrijkjes zijn deze niet meer geconstateerd na doorvoering van enkele modificaties in de conservering van de preparaten. Aan enkele rondzendingen zijn suspensies van latexdeeltjes toegevoegd, ter evaluatie van het gebruik bij de standaardisatie van de concentratiebepaling. Medio 2002 zullen ge calibreerde latexsuspensies beschikbaar komen voor deze toepassing. De huidige suspensies voldoen echter nog niet geheel voor toepassing als interne standaard in semenpreparaten als gevolg van een lichte aggregatievorming in seminaalvloeistof. Er wordt nog steeds gewerkt aan een CD-ROM voor de bepaling van de motiliteit, waarbij een geoptimaliseerde balans tussen beeldkwaliteit en vloeiende beelden nog steeds een punt van zorg is met de huidige technologische mogelijkheden. Naar verwachting kunnen voorjaar 2002 de eerste proef distributies plaatsvinden.

#### *Project Kalibratie 2000*

De stuurgroep Kalibratie 2000 vergaderde in 2001 tweemaal. Met name dient vermeld te worden dat in 2001 twee typen kalibratoren voor feitelijk gebruik gereed kwamen. Hiervan werden de belangrijkste kenmerken reeds onder de sectie Algemene Chemie/Lipiden beschreven.

#### **Commissie Laboratoriumonderwijs**

Het Platform Beroepenveld Medisch Laboratoriumonderwijs is het centrale overlegorgaan van alle bij het laboratoriumonderwijs betrokken beroepsgroepen. Deelnemers zijn de Ned. Ver. van Laboratorium Medewerkers (NVML), de Ned. Ver. voor Med. Microbiologie (NVMM), de Ned. Ver. voor Pathologie (NVP) en de NVKC. Iedere vereniging brengt twee leden en twee plaatsvervangende leden in vanuit hun onderwijscommissies. Het secretariaat berust bij de NVML.

Vanuit het platform nemen afgevaardigden deel aan landelijke overlegstructuren zowel in het middelbaar als hoger laboratorium beroepsonderwijs. Daarnaast is er overleg met de NVZ op ad-hocbasis. Bij het middelbaar medisch laboratoriumonderwijs is het platform vertegenwoordigd in de drie belangrijkste gremia van het overkoepelende orgaan voor het beroepsveld (Stichting Vakopleiding Procestechnologie: VaPro), nl.:

- Landelijke Adviescommissie Laboratoriumtechniek, onder auspiciën van van de VaPro
- Commissie Onderwijs Bedrijfsleven
- Raad van Bestuur van de VaPro

Bij het hoger medisch laboratoriumonderwijs participeert het Platform in het Overleg Onderwijs Arbeid, tussen het Cluster Overleg Laboratorium en Procesindustrie (COLP) en het beroepenveld. In dit overleg hebben NVML-platformleden zitting als lid, terwijl platformleden vanuit NVKC, NVMM en NVVP adviseur zijn. Het COLP neemt onder meer besluiten ten aanzien van positionering van opleidingen en stelt beroeps- en opleidingskwalificaties vast.

In het MLO speelden de volgende zaken:

#### *Beroeps Praktijk Vorming (BPV) MLO*

De model-SOP stagebegeleiding, bedoeld als leidraad voor een BPV-plan c.q. werkboek, blijkt in de praktijk te voldoen. Afstemming tussen VaPro en Platform blijft structureel plaatsvinden om (kleine) problemen op te lossen.

#### *Beroepsprofielen MLO en de toekomst van de opleiding*

Het door bureau 'Dijk 12' verrichte onderzoek "Arbeidsmarkt en beroepsprofielen laboratoriumtechniek secundair beroepsonderwijs" bevestigde de behoefte aan diversiteit vanuit het beroepenveld. Anderzijds is het in 2001 volstrekt duidelijk geworden, dat de door het beroepenveld gewenste diversiteit zwaar onder druk staat. Aanvullende studies, uitgevoerd door de VaPro laten enerzijds een drastisch verminderde instroom zien en anderzijds een toenemend bedrijfseconomische benadering van de opleidingen in het beroepsonderwijs. Deze ontwikkelingen leggen een zeer zware druk op het voortbestaan van de huidige opleidingen. Het beroepenveld zal meer dan voorheen moeten gaan bijdragen in de opleiding en alternatieven moeten ontwikkeld worden. Ook de NVZ is hier inmiddels van overtuigd. Directe winst is te behalen door de tussentijdse uitval (ongeveer 40-50%) te reduceren, o.a. door praktijkstages vroeger in de opleiding te plaatsen: dit vergroot de aantrekkelijkheid van de opleiding.

#### *Duaal MLO*

De VaPro heeft een haalbaarheidsonderzoek laten uitvoeren naar een opleidingsvariant, die een MLO-er de mogelijkheid biedt 'onder werktijd' een HLO diploma te behalen. Uit het onderzoek blijkt slechts beperkte belangstelling vanuit het beroepenveld.

In het HLO speelden de volgende zaken:

#### *De toekomst van het Hoger Laboratorium Onderwijs*

Om dezelfde redenen als in het MLO staan ook hier de opleidingen onder zware druk. Het aantal opleidingen vermindert gestaag. Deze druk heeft zijn weerslag in het Overleg Onderwijs Arbeid. Docenten proberen, soms met de moed der wanhoop, opleidingen overeind te houden. Krachtige steun vanuit het beroepenveld is daarbij noodzakelijk. In voornoemd overleg wordt thans gekeken naar alternatieve oplossingen, waaronder ook duaal HLO: een combinatie van werken en studeren gedurende 5 jaar, die moet leiden tot een volwaardig HLO-diploma. In andere sectoren van het HBO zijn verschillende modellen van duaal HBO reeds in gang gezet. Verwacht wordt met het duaal HLO een nieuwe instroom te kunnen genereren vanuit MLO-gediplomeerden, herintreders en andere groeperingen die een combinatie van werken en studeren willen combineren. Inmiddels is ook een tripartite overleg gestart tussen de NVZ en vertegenwoordigers van het onderwijsveld en het platform, om te komen tot mogelijke oplossingen voor de bestaande problemen.

#### *Ontkoppeling stage en afstudeeropdracht: betrokkenheid beroepenveld*

Vanuit het platform (en vanuit de reserach-instellingen en proefdieropleiding) is in 2000 nog beargumenteerd, dat een stageperiode aan het begin van het derde leerjaar niet realistisch is. De ernstige problemen in het HLO nopen tot een herbezinning op dit standpunt. Ook hier lijkt directe winst is te behalen door de tussentijdse uitval (ongeveer 40-50%) te reduceren. Praktijkstages vroeger in de opleiding vergroten ook hier de aantrekkelijkheid van de opleiding.

#### **Noyons Stichting**

De EC Noyons Stichting heeft ten doel: het bevorderen van de beoefening van de klinische chemie, ondermeer door het bevorderen van a) de wetenschap van de klinische chemie, b) de toepassing van die wetenschap en c) de wetenschappelijke vorming van klinische chemici, en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords. Per 01-01-2001 volgde drs. G.J. Haan dr. E. Sanders op als penningmeester van de stichting.

#### **Commissie Post Academisch Onderwijs Klinische Chemie (PAOKC) en de gelijknamige stichting**

Dit verslagjaar trad dr. E.M. van Wijk toe tot de commissie. Aan het eind van het verslagjaar trad dr. A.W.H.M. Kuypers toe als Kcio-lid en opvolgster van dr. R. Sanders en dr. A. Leyte als toekomstig voorzitter. De commissie vergaderde tweemaal volgens het reguliere schema en voerde tweemaal een ingelaste bespreking. De stichting vergaderde éénmaal telefonisch en had één extra bespreking. In de commissie werden tijdens een extra bespreking de mogelijkheden onderzocht voor het vergroten van de interactie tussen deelnemers en sprekers. Het gebruik van een interactief stelsysteem werd driemaal met succes toegepast tijdens de cursussen als uitvloeisel hiervan.

Vanuit het dagelijks bestuur van de NVKC werd de commissie verzocht beleid te formuleren m.b.t. het aantrekken van sponsors. Hiertoe werd een extra vergadering belegd. De cursussen die dit jaar werden georganiseerd waren: "Laboratoriumonderzoek bij acute coronaire syndromen" op 14 maart te Eindhoven, "Laboratoriumonderzoek op druggebruik" op 20 september te Amersfoort en "Autoimmuunziekten" op 11 december te Nijmegen. De twee laatstgenoemde cursussen werden in samenwerking met respectievelijk PUOZ en Nederlandse Vereniging voor Immunologie georganiseerd. Ook werd een workshop georganiseerd: "HIV en de gevolgen voor de klinische chemie" op 21 juni te Amsterdam. De cursussen werden goed bezocht, behoudens de cursus druggebruik, en de beoordeling door de deelnemers was steeds positief. Voor details wordt u verwezen naar de website van de vereniging. Op de website wordt sinds dit jaar de inhoud van de cursussyllabus steeds gepubliceerd, opdat ook degenen die de cursus niet bijgewoond hebben deze kunnen inzien. Er verschenen vanuit de commissie een evaluatie van AACC-cursussen en de resultaten van de enquête over managementcursussen in het NTKC.

### **Redactiecommissie**

In de verslagperiode kwamen hoofdredacteur, plv. hoofdredacteur en eindredacteur 6 maal bijeen voor de bespreking van de reguliere nummers en de overige lopende zaken. Tweemaal werd een algemene commissievergadering gehouden. Belangrijk onderwerp van gesprek was welke acties en/of maatregelen kunnen worden genomen om het tekort aan kopij op te lossen. Met tegelijkertijd het gegeven dat de advertentie-opbrengsten niet meer toereikend zijn voor de productie van het tijdschrift in haar huidige vorm is een situatie ontstaan die ons voor bepaalde keuzes zal plaatsen. Hierbij wordt gedacht aan samenwerking met andere tijdschriften in het veld, maar ook aan voortzetting van het huidige beleid waarin themanummers het tekort aan kopij moeten oplossen met tegelijkertijd het vinden van bronnen voor het dekken van de productiekosten. De problematiek verwoord in een discussienota van de hoofdredacteur, aangeboden aan het bestuur, zal worden meegenomen in de beleidsoriëntatie van de NVKC.

Totaal werden beoordeeld 43 (60) manuscripten die alle werden geaccepteerd. De manuscripten bestonden uit 3 (8) artikelen, 20 (26) overzichten, 5 (1) beschouwingen, 1 (1) voordracht, 1 (3) bijdrage voor de rubriek "Uit de Laboratoriumpraktijk", 2 (1) casuïstische mededelingen, 3 (2) ingezonden stukken, 1 (3) verslag en 1 samenvatting van de voordrachten van het symposium Tumormarkers in de oncologische gynaecologie. Het grote aantal overzichten is het gevolg van de 2 thema's die in dit jaar werden behandeld, nl. Besliskunde en Voortplanting & Fertilititeit. Verder werden twee aanbevelingen van NVKC-werkgroepen gepubliceerd. Tenslotte werden 129 posterabstracts opgenomen t.b.v. het voorjaarscongres van de NVKC, 5 uitgewerkte posterpresentaties, een overzicht van de publicaties van de leden in de internationale literatuur

over 2000 alsmede de vragen en antwoorden van het algemene examen Klinische Chemie en het examen Hematologie 2000.

### **Registratiecommissie**

In het verslagjaar is de registratiecommissie (RC) 9 keer bijeen geweest. De voorzitter en de secretaris hebben bovendien nog twee keer overleg gepleegd met de voorzitter en de secretaris van de visitatiecommissie. Voorafgaand aan het voorjaarscongres van de NVKC werd er vergaderd met de opleiders en de plv. opleiders. Voor deze vergadering waren ook de leden van het concilium, de visitatiecommissie, de commissie Kcio, de examencommissie en de werkgroep managementcursus Kcio uitgenodigd. Prof. dr. J.F. Koster (lid KNCV) en mr. P.J.W.M. de Kroon (lid VWS) hebben aan het einde van het jaar afscheid genomen van de RC, zodat zowel de KNMG, de KNCV als VWS geen vertegenwoordigers meer hebben in de RC. Tengevolge van een ministeriële beslissing is een einde gekomen aan de vertegenwoordiging van VWS. Deze vertegenwoordiging zullen we node missen. Vooral nu het opstellen van de tekst van de algemene maatregel van bestuur in het kader van de wet BIG in een beslissend stadium is gekomen. De RC is het afgelopen jaar hierbij zeer nauw betrokken geweest. Voor de overige twee vacatures moeten twee nieuwe vertegenwoordigers gezocht worden, vooral een vertegenwoordiger van de KNMG ziet de RC graag in haar midden. In het afgelopen jaar werden 13 nieuwe collega's in het register ingeschreven, terwijl er 15 begonnen aan de opleiding. Op het ogenblik zijn er 50 klinisch chemici in opleiding op 30 instituten. Van 3 opleidingsinstituten werd de opleidingsbevoegdheid weer voor 5 jaar verlengd. Helaas heeft de RC dit jaar twee keer moeten besluiten om de opleidingsbevoegdheid van een instituut op te schorten, omdat bij visitatie bleek dat het instituut niet aan de gewenste opleidingsvoorwaarden voldeed. De RC hoopt dat door te nemen maatregelen deze opschortingen, binnen afzienbare tijd, weer ongedaan gemaakt kunnen worden. Dit jaar kwamen er geen opleidingsinstituten bij, terwijl een behoeftetraming aan het licht heeft gebracht dat de huidige schaarste aan klinisch chemici in de komende jaren sterk zal toenemen en een sterke uitbreiding van de opleidingscapaciteit daarom gewenst is. Door het instellen van A- en B-opleidingen hoopt de RC een versnelde uitbreiding van de opleidingscapaciteit te hebben mogelijk gemaakt. De hiervoor noodzakelijke clustervorming tussen A- en B-opleidingen moet echter nog op gang komen. De RC neemt in de persoon van prof. dr. J.L. Willems deel aan de Europese registratiecommissie (EC4). Met de werkgroep herregistratie/accreditatie, die de herregistratieprocedure heeft uitgewerkt, zijn afrondende besprekingen gehouden, zodat de herregistratie van start kan gaan. Op het ogenblik zijn van vier aandachtsgebieden de aantekeningvoorwaarden vastgesteld t.w.: Metabole ziekten, Hematologie, Toxicologie en Endocrinologie. Voor het aandachtsgebied Metabole ziekten is dit jaar een opleidingsplaats erkend.

### **Commissie Richtlijnontwikkeling**

De in het voorafgaande jaar ingezette initiatieven voor richtlijnontwikkeling zijn verder voortgezet. Volgens het gepubliceerde werkmodel (Ned Tijdschr Klin Chem 1999; 24: 346-358) wordt onder leiding van een richtlijnmoderator in werkgroepen gewerkt aan een conceptrichtlijn. Op deze wijze is het eerste concept voor de richtlijn hemochromatose (dr. D.W. Swinkels, moderator) en de richtlijn vitamine-B12-diagnostiek (dr. W. Oosterhuis, moderator) gerealiseerd. De conferentieruimte op de NVKC-website ten behoeve van richtlijnontwikkeling is vooralsnog een zeer matig succes. De bijdrage hiervandaan op dit vlak is minimaal. De commissie Richtlijnontwikkeling heeft zich in de stimulerende aanwezigheid van mr. J.M. Buiting, CBO en bestuurslid NVKC, gebogen over een strategisch denkraam m.b.t. richtlijnontwikkeling en de rol van de commissie Richtlijnontwikkeling daarin. Gezien de recente ontwikkelingen op het gebied van actieve kennissystemen lijkt een dynamisch (kennis)systeem van richtlijnen in de nabije toekomst niet alleen mogelijk maar zelfs wenselijk en onafwendbaar. Zo blijkt in de klinisch-chemische praktijk dat er een groot verschil bestaat tussen wat aan te merken is als "best practice" (gepostuleerd tijdens congressen, nascholingen, in richtlijnen, literatuur, studieboeken, etc.) en dat wat aangemerkt kan worden als "state-of-the-art" (denk aan borging, CCKL, SOP's). Dit verschil is als het ware een performance gap, die door middel van het opzetten van een actief richtlijnkenissysteem geminimaliseerd zou kunnen worden. Om als commissie ervaring in deze nieuwe richting op te doen is in samenspraak met het CBO bij wijze van experiment een drietal onderzoeksvorstellen beschreven om met name op methodologisch vlak een eerste ervaring op te doen met potentiële nieuwe dynamische kennissystemen binnen de klinische chemie. Criteria voor de keuze van deze onderwerpen voor deze experimenten waren o.a. een sterke bestaande kennisgroep, snelle veranderingen, groot volume, grote effecten op de beroepsuitoefening en op de patiëntenzorg, en het vinden van potentiële medefinanciers. Deze drie experimenten zullen in het eerste kwartaal 2002 als pilot worden uitgevoerd met de bedoeling om de eerste resultaten tijdens de voorjaarsconferentie 2002 te presenteren.

### **Visitatiecommissie**

In het verslagjaar verliet drs. E. van Voorst tot Voorst de VC. Als nieuwe leden traden aan dr. G.A. van den Berg en dr. C.J. Pronk-Admiraal. In het verslagjaar werd 10 maal vergaderd. De VC voerde op verzoek van de Registratiecommissie 25 visitaties uit. Het betrof 18 persoonsvisitaties: 10 voortgangsgesprekken en 8 eindgesprekken. In één geval werd geadviseerd de opleiding te verlengen. Er werden 7 instituutvisitaties uitgevoerd. Dit betrof één nieuw instituut, één visitatie voor een nieuwe opleiding in het aandachtsgebied CDEMZ en een vijftal reguliere hervisitatie vanwege het verstrijken van de termijn voor welke de opleidingsbevoegdheid werd toegekend. In twee gevallen adviseerde de VC om de opleidingsbevoegdheid niet (opnieuw) te verlenen. De VC participeerde

in de discussie rond de nieuwe statuten en opleidingsregelingen van de NVKC.

### **Jaarverslag 2001 van de Vereniging voor Hematologische Laboratoriumdiagnostiek (VHL)**

#### *Vereniging*

De VHL telde aan het einde van het verslagjaar 104 leden. Het bestuur vergaderde in die periode vijf maal telefonisch. Op 20 maart en op 10 oktober werden ledenvergaderingen belegd in het AZU te Utrecht. Tijdens deze ledenvergaderingen zijn de volgende lezingen gehouden:

- Dr. M. de Metz, Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis te Nijmegen: "Evaluatie van de leucocyten-"flagging" van de Beckman-Coulter HMX
- Dr. M.S. Harvey: "Automatiseringssystemen bloedtransfusie: stand van zaken en vereisten"
- Dr. C.L. van der Poel, Medisch Secretaris Sanquin, Amsterdam: "Bloedtransfusie en variant Creuzfeld-Jacob Disease".
- Dr. A.M.H.P. van den Besselaar, LUMC te Leiden: "Pre-analytische normen voor hemostase-onderzoek".

#### *Opleiding en nascholing*

Op verzoek van de VHL hebben verschillende leden bijgedragen aan nascholing voor analisten en laboratoriumspecialisten. Via een landelijke nascholingscyclus van de NVML werd nascholing verzorgd over de onderwerpen hemostase en hematomorfologie. Tijdens het jaarlijkse NVB-symposium werd een bijdrage over sikkelcelanemie verzorgd. Tenslotte werd een bijdrage geleverd aan het onderwijsprogramma van het NVvH-najaarsymposium. Op 13 april 2000 heeft de VHL een symposium Bloedtransfusie te Zwolle georganiseerd voor laboratoriumspecialisten en analisten (niet vermeld in jaarverslag 2000). Tenslotte is de VHL vertegenwoordigd in een NVKC-werkgroep die invulling zal geven aan verdere opleiding in het aandachtsgebied hematologie.

#### *Kwaliteit laboratoriumonderzoek*

De VHL is vertegenwoordigd in de SKZL-sectie hematologie.

#### *Harmonisatie*

De inspanningen van de VHL, de TAZ en Sanquin om in Nederland vorm te geven aan hemovigilantie werden in 2001 afgerond met de oprichting van TRIP. Vanuit deze stichting zullen de betrokken beroepsverenigingen waaronder de VHL de hemovigilantie praktisch invullen. Een VHL-werkgroep heeft een advies uitgebracht over de indicaties voor het verrichten van een microscopische differentiatie. Na discussie binnen de ledenvergaderingen en na commentaar van de moederverenigingen hoopt de VHL dit concept namens de moederverenigingen te kunnen publiceren. Vanuit de werkgroep 'VHL-werkgroep Bloedtransfusie' werden aanbevelingen over de praktische werkwijze voor laboratoria bij de pre- en postnatale screening van zwangeren en over kwaliteitsborging van de bloedtransfusie in ziekenhuizen gepubliceerd.

## Wetenschapscommissie

In het verslagjaar kwam de commissie vijf maal bijeen. In september trad prof. dr. F. de Wolff terug uit de wetenschapscommissie waarin hij vanaf juni 1995 actief had geparticipeerd. Dr. W.W. van Solinge en mw. dr. D. Swinkels traden tot de wetenschapscommissie toe. Mw. dr. D. Swinkels volgde daarbij prof. dr. A. Sturk op als secretaris.

## Congressen/bijeenkomsten

De commissie organiseerde het wetenschappelijk programma tijdens het 54<sup>e</sup> congres van de NVKC op 12 april te Lunteren met als onderwerpen "Metabolisme", "Point-of care testen" en "Evidence-based medicine". Sprekers over het eerste onderwerp waren R.J.A. Wanders ("Defecten van het mitochondriale en peroxisomale vetzuurmetabolisme: implicaties voor de klinische chemie") en A. Bast ("Oxidatieve stress en radicalen: implicaties voor de klinische chemie"), dit jaar aangevuld met sprekers geselecteerd uit de ingediende abstracts die hierop aansloten: M.M. Verbeek ("Hypoglycorrhachia: a simple clue, simply missed") en W.B. Gerritsen ("Evaluatie van de nierfunctie en de mate van oxidatieve stress bij on- en off-pomp-hartchirurgie").

Voor het onderwerp "Point of care testing" waren de sprekers F. van der Meer ("Point-of-care testing bij antistollingscontrole") en J.D.E. van Suylen ("Nieuwe trends in point-of-care testing"), en uit de geselecteerde abstracts waren dit L.J. van Pelt ("Eerste ervaringen met point-of-care testing op de NICU in Zwolle") en R.H.N. van Schaik ("De waarde van troponine en myoglobine ten opzichte van CK bij het vaststellen van hartspierschade"). Tenslotte sprak P. Bossuyt in het kader van het onderwerp "Evidence-based medicine" over "Rationele laboratoriumdiagnostiek in een tijd van evidence based medicine". Zijn voordracht werd gevolgd door sprekers gekozen uit de ingediende abstracts van M.R. Fokkema ("Fasting and 6h-postload plasma homocysteine as cardiovascular risk factors; no indications for ordering these tests with use of vitamin-optimized cut-off values) en W.P. Oosterhuis ("Are systematic reviews systematic in laboratory medicine?").

## Prijzen

Tijdens het 54<sup>e</sup> NVKC-Congres werden posterprijzen uitgereikt aan dr. P. Vreken e.a. (AMC in samenwerking met Emma Kinderziekenhuis te Amsterdam) postuum voor de poster getiteld "Abnormal cardiolipin and phosphatidylglycerol remodeling in Barth Syndrome", aan J. Gootjes e.a. (AMC in samenwerking met de Gifu Universiteit te Gifu, Japan en John Hopkins Medical School, Baltimore, V.S.) voor de poster getiteld "Molecular basis of the peroxisome biogenesis disorders: identification of the mutant PEX-gene by means of complementation analysis in 207 patients followed by mutation analysis means", en aan A. Beishuizen e.a. (Medisch Spectrum Twente, Enschede) voor de poster getiteld "Marked depletion of DHEAS in acute and chronic critical illness". De Orthoprijs 2001 werd uitgereikt aan dr. R.H.N. van

Schaik voor zijn wetenschappelijk werk aan farmacogenetica, colorectale tumorscreening en de rol van activine en inhibine bij de ontwikkeling van zaadcelltumoren.

## Overleg met NVKC-bestuur

De commissie voerde op 3 oktober overleg met het NVKC-bestuur over de voornaamste activiteiten van de commissie in 2001, de nieuwe opzet van het voorjaarscongres van de NVKC, de inbreng van de wetenschapscommissie in het Europees IFCC-congres in 2007 en de geplande activiteiten voor 2002.

## Publicaties

In het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde van 22 december 2001 werden 10 geselecteerde abstracts van het 54<sup>e</sup> NVKC-congres gepubliceerd in de vorm van een verenigingsverslag (NTVG; 2001; 51: 2509-12). Begin van het jaar is uit inventarisatie door de commissie gebleken dat van de 157 in het NTKC gepubliceerde abstracts uit de jaren 1997 en 1998 er 54 (34%) zijn gepubliceerd in internationale tijdschriften dan wel in het Tijdschrift voor Klinische Chemie.

## Werkgemeenschap Klinische Chemie

Ondanks de positieve uitspraken over de toekomst van de Werkgemeenschap Klinische Chemie tijdens de laatste vergadering in het najaar 2000 is na rijp beraad binnen het bestuur van de Werkgemeenschap en de wetenschapscommissie besloten in 2001 geen aparte wetenschappelijke vergadering te organiseren en in plaats daarvan nieuwe wegen te zoeken om aan de doelstellingen van de werkgemeenschap inhoud te geven. De doelstellingen zijn bevordering van langlopende klinisch-chemische onderzoeksprojecten en uitwisseling tussen de betreffende onderzoeksgroepen. Die nieuwe wegen hebben vorm gekregen in de gewijzigde opzet van de aanstaande voorjaarsvergadering, namelijk uitbreiding van de mogelijkheid voor het geven van mondelinge presentaties door introductie van parallelsessies. Deelnemers kunnen zelf hun belangstelling voor het geven van een mondelinge presentatie kenbaar maken en toehoorders kunnen aan de hand van het programma van de sessies een keus maken uit de verschillende onderwerpen. Het bestuur van de werkgemeenschap heeft het vertrouwen dat met deze benadering de wetenschappelijke discussie en de betrokkenheid van de leden van de NVKC aan kwaliteit zullen winnen.

## Werkgroep Endocrinologie

De werkgroep Endocrinologie heeft in 2001 onder leiding van Ender de redactie verzorgd van de hoofdstukken van het volgend jaar te verschijnen Diagnostisch Kompas, die de endocrinologische laboratoriumdiagnostiek betreffen. Op 13 december werd in het UMC Utrecht een workshop onder de titel "Parathyroid hormone and the significance of its fragments" gehouden. Het geheel werd voorgezeten door prof. C. Lips, de sprekers waren prof. J-J. Body, VU-Brussel, prof. J-M. Ketelslegers, Univ. Leuven en dr. T. Cantor, Scantibodies, California.

*Werkgroep Moleculair Biologische Diagnostiek*

Een groep van 60 belangstellenden ontvangt periodiek bericht over de activiteiten van de WMBD. In genoemde periode is een thema-ochtend gehouden en heeft de kerngroep 6 maal vergaderd. De thema-ochtend is gehouden op 5 oktober met als onderwerp: "Fenotype-genotype: Er klopt iets niet" Sprekers waren:

- Dr. D.J. Touw, Leyenburg Ziekenhuis, Den Haag: Genotype-fenotype: soms klopt er iets niet bij het metabolisme van geneesmiddelen.
- Dr. A.G. Kreeftenberg, Academisch Ziekenhuis Groningen: Genotype-fenotype interacties bij haemochromatose.
- Dr. W.W. van Solinge, UMCU, Utrecht: Mutaties in transcriptiefactoren: oorzaak op afstand.

- Dr. E.J.B.M. Mensink, UMC Sint Radboud, Nijmegen: Moleculaire diagnostiek voor de monitoring van lymfomen.
- Drs. A. Martens, Twenteborg Ziekenhuis, Almelo: Resultaten van de kwaliteitscontrole rondzendingen Moleculaire Biologie.

In genoemde periode werd éénmaal een rondzending ten behoeve van kwaliteitscontrole georganiseerd. Hieraan namen ruim 30 instellingen deel. Naast controle op de gangbare testen was er ook een "technische" rondzending. Hierbij werden vragen gesteld over de manier van werken op een DNA-laboratorium.